

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чернігівський національний технологічний університет

Навчально-науковий інститут бізнесу, природокористування і туризму

ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ (РЕФЕРАТИВНОЇ) РОБОТИ

**для студентів денної та заочної форми навчання
галузі знань 07 – Управління та адміністрування, спеціальності 075 –
Маркетинг**

Обговорено і рекомендовано на
засіданні кафедри
маркетингу, PR-технологій та
логістики
Протокол № від 2 від 14.09. 2018 р.

Чернігів-2018

Глобальна економіка. Методичні рекомендації щодо виконання контрольної (реферативної) роботи для студентів денної та заочної форми навчання галузі знань 07 – Управління та адміністрування, спеціальності 075 – Маркетинг /Укл.: Пінчук А.О. – ЧНТУ, 2018. – 15 с.

Укладачі: ПІНЧУК АЛІНА ОЛЕКСАНДРІВНА, кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу, PR-технологій та логістики

Відповідальний за випуск: ПІНЧУК АЛІНА ОЛЕКСАНДРІВНА, кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу, PR-технологій та логістики

Рецензент: ТКАЧ ЮЛІЯ МИКОЛАЇВНА, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри математичного моделювання та інформаційної безпеки факультету електронних та інформаційних технологій Чернігівського національного технологічного університету

ЗМІСТ

1. Передмова.....	4
2. Структура курсу.....	6
3. Вимоги до структури контрольної (реферативної) роботи.....	8
4. Технічні вимоги до оформлення контрольної роботи.....	11
5. Тематика контрольної (реферативної) роботи.....	12
6. Список рекомендованих джерел.....	13
7. Додатки.....	14
Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки.....	14
Додаток Б. Зразок змісту контрольної роботи.....	15

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Глобальна економіка» відноситься до фундаментальних економічних дисциплін і ґрунтується на раніше досліджуваних студентами предметах таких як: мікроекономіка, макроекономіка, економічна теорія, національна економіка та інших.

Метою викладання навчальної дисципліни «Глобальна економіка» є формування у магістрів системи знань про умови і фактори становлення, механізми та інструменти функціонування глобальної економіки, законів і принципів її розвитку.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Глобальна економіка» є вивчення теоретичних знань з питань становлення та функціонування глобальної економіки, оцінювання проблем розвитку глобального бізнесу, визначення глибини впливу глобальних трансформацій на світові інтеграційні процеси, вивчення основних підходів до визначення міжнародної безпеки, розгляд впливу глобалізації на економічні та політичні процеси України, аналізувати систему поглядів щодо існуючих суперечностей глобалізаційних процесів, вивчення глобальних проблем людства та шляхів їхнього подолання, розгляд глобальних пріоритетів науково-технологічного, інноваційно-інтелектуального та цивілізаційного розвитку, визначення напрямів і пріоритетів розвитку української економіки в умовах глобалізації.

По результатам вивчення дисципліни «Глобальна економіка» студенти повинні **знати:**

- передумови, фактори, закономірності та сучасні тенденції становлення глобальної економіки;
- концепції дослідження глобалізації;
- закономірності глобальної корпоратизації бізнесу;
- сучасну методологію глобалістики;
- індекс глобалізації, індекс глобальної конкурентоспроможності;
- індекс конкурентоспроможності Міжнародного інституту розвитку менеджменту;
- індекс людського розвитку;
- індекс легкості ведення бізнесу;
- напрями інтеграції України в глобальний економічний простір

вміти:

- аналізувати форми та етапи глобалізації та економічної інтеграції;
- визначати критерії ефективності функціонування інтеграційних угруповань;
- досліджувати особливості впливу глобалізації на розвиток різних країн світу,
- аналізувати ефективність та виявлення закономірностей розвитку;

- аналізувати економічні чинники глобалізації та глобальних проблем людства.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

загальних:

- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність управляти, виявляти ініціативу та підприємливість, забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології з метою пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахових:

- Здатність до визначення комплексу ефективних засобів управління маркетинговою діяльністю.
- Здатність управляти проектами та реалізовувати їх результати в сфері маркетингової діяльності.

Результати навчання даної дисципліни деталізують такі програмні результати навчання:

- 1) Демонструвати вміння розробляти стратегію і тактику маркетингової діяльності, в т.ч. у міжнародному середовищі.
- 2) Обґрунтовувати зміни і вдосконалення в системі маркетингу, реалізація яких необхідна для отримання позитивних результатів роботи ринкового суб'єкта.
- 3) Виявляти розуміння сутності та особливостей застосування маркетингових інструментів у процесі прийняття маркетингових рішень.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема 1. Особливості становлення глобальної економіки. Глобальні проблеми людства

Предмет та об'єкт науки «Глобальна економіка». Генезис поняття «глобалізація». Передумови та засади становлення глобальної економіки. Концепції глобалізації та їх еволюція. Глобальна економіка, її визначення та структура. Особливості розвитку економічних систем у глобальному просторі.

Проблем та їх зміст. Причини виникнення глобальних проблем та можливі шляхи їх вирішення. Глобальні фінансові кризи.

Тема 2. Суть і форми прояву глобалізації

Закономірності та тенденції глобалізації. Еволюція напрямків глобалізації. Типи глобалізації. Форми прояву глобалізації. Теоретичні підходи до глобалізації. Індекс глобалізації. Вимір глобалізації: економічний, соціальний, політичний, персональний, технологічний.

Рейтингові системи порівняння економік окремих країн в умовах глобалізації. Індекс глобальної конкурентоспроможності. Індекс розвитку людського потенціалу. Глобальний індекс інновацій. Індекс економіки знань. Індекс конкурентоспроможності Міжнародного інституту розвитку менеджменту.

Тема 3. Сучасна методологія глобалістики

Етапи становлення глобалістики. Сутність глобалістики. Основні школи, які досліджують процеси глобалізації. Основні етапи становлення глобалістики. Позитивні і негативні наслідки глобалізації. Основні тенденції і протиріччя, що спостерігаються у сучасному світі. Місце глобальної економіки в системі економічних наук. Поняття антиглобалістського руху. Антиглобальний рух як суттєвий політичний феномен

Тема 4 Регулятивні інститути глобальної економіки

Глобальна система економічного регулювання. Суб'єкти та об'єкти глобального управління. Становлення та принципи глобальної регулюючої системи. Характеристика глобальних регуляторних інститутів, їх сутність, мета функціонування. Міжнародні організації з регулювання світової торгівлі. Класифікація Міжнародних організацій та їх основні характеристики. Інші регулятивні інститути глобальної економіки та їх функції.

Тема 5. Транснаціональні корпорації в системі глобальної економіки. Глобальний бізнес

Поняття, структура та механізм діяльності ТНК. Специфіка діяльності ТНК. Трансформація ТНК в глобальні корпорації. Стратегії забезпечення глобального конкурентного лідерства ТНК (злиття та поглинання компаній,

стратегічний альянс). Екологічна практика діяльності ТНК: основні тенденції та показники.

Глобальне конкурентне лідерство. Особливості глобального корпоративного управління. Крос-культурний аспект глобального корпоративного менеджменту. Соціальна відповідальність та креативна складова менеджменту глобальних корпорацій.

Тема 6. Глобальні ринки та механізми їх функціонування

Причини та фактори глобалізації товарних ринків. Глобальний ринок капіталів і його сегменти. Глобальні ринки робочої сили. Глобалізація товарних ринків. Механізми функціонування глобальних ринків (глобальний попит і глобальна пропозиція, глобальна ціна, глобальна конкуренція і інфраструктура). Глобальний фінансовий ринок, його структура і функції. Особливості функціонування глобального фінансового ринку та його вплив на світову економічну рівновагу.

Тема 7. Технологічний та людський ресурс глобальної економіки

Становлення техноглобалізму та форми його прояву. Основні напрями глобального технологічного розвитку, його проблеми та суперечності. Економічні механізми їх розв'язання. Міжнародний трансфер наукових знань та технологій.

Глобальна інформатизація бізнесу. Інформаційний ресурс в системі факторів економічного розвитку. Інноваційне підприємництво в парадигмі техноглобалізму.

Людський вимір постіндустріалізму. Кількісна та якісна характеристика глобального людського ресурсу. Інноваційна праця та інтелектуальний капітал у системі факторів формування економіки знань. Креативний сектор глобального бізнесу. Рівень інтелектуалізації глобальної економічної діяльності.

Тема 8. Глобальний контекст розвитку економіки України

Розвиток теорії глобалізації в Україні. Глобалізаційні форми економічного розвитку. Глобальні принципи української школи фізичної економії. Сучасна українська системологія у глобальному дискурсі. Економіка України в умовах глобальної фінансової кризи. Перспективи інтеграції України у глобальну світову економічну систему. Глобалізм і національна економіка. Проблема конкурентоспроможності України в глобальній економіці. Стратегія розвитку України в глобалізованому світі.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ КОНТРОЛЬНОЇ (РЕФЕРАТИВНОЇ) РОБОТИ

Для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 075 - Маркетинг за навчальним планом передбачене виконання контрольної (реферативної) роботи.

Контрольна (реферативна) робота повинна відображати окремі теоретико-практичні проблеми з дисципліни «Глобальна економіка» і виконуватися студентом після вибору ним тієї чи іншої теми (завдання).

Контрольна (реферативна) робота є логічно сформульованим і поставленим у проблемному плані конкретним науковим завданням, що виражається в пошуку можливих варіантів і шляхів його розв'язання.

Студенту необхідно продемонструвати вміння збирати наукову, статистичну та аналітичну інформацію, обробляти її, правильно структурувати, аналізувати, висловлювати власні висновки та рекомендації відповідно до сфери дослідження

Контрольна (реферативна) робота виконується студентами самостійно. Вона повинна бути викладена логічно та технічно правильно оформлена.

Структурні елементи контрольної (реферативної) роботи:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Титульний аркуш контрольної роботи оформлюється за встановленою формою (Додаток А):

- назва міністерства;
- найменування вищого навчального закладу;
- назва кафедри, де виконується контрольна робота;
- прізвище, ім'я по-батькові студента;
- найменування навчальної дисципліни, з якої виконується контрольна робота;
- варіант контрольної роботи;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- місто та рік виконання роботи.

Зміст – це план контрольної роботи, відповідно до якого вона виконується. Зміст розміщується з нової сторінки, після титульного аркуша. До змісту вносяться такі структурні елементи: вступ, послідовно перелічені назви всіх розділів висновки, список використаних джерел, додатки (за необхідністю). У змісті обов'язково напроти кожного структурного елемента роботи зазначаються номери їх початкових сторінок (Додаток Б).

Вступ розміщують після змісту з нового аркуша. Вступ розкриває

загальну характеристику контрольної роботи в рекомендованій нижче послідовності:

- актуальність теми;
- проблема дослідження та вклад вчених-економістів, які займалися розробкою наукових питань за визначеною темою;
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- мета і задачі дослідження;
- методи дослідження;
- структура та обсяг контрольної роботи.

Актуальність теми – (обґрунтування необхідності обраної теми дослідження). Актуальність досліджуваної проблеми розкривається шляхом аналізу і порівняння наукових праць вітчизняних та закордонних авторів. Висвітлення актуальності повинно бути небагатослівним і визначати доцільність роботи.

Проблема дослідження та вклад вчених-економістів, наводяться основні теоретичні дослідження обраної тематики, вказуються вчені минулого та теперішнього часу, які займалися розробкою наукових питань за визначеною темою.

Об'єкт дослідження – це частина реальної дійсності, що буде взята студентом для дослідження.

Предмет дослідження – міститься в межах об'єкта. Якщо об'єкт служить певним процесом, який спонукає проблемну ситуацію, то предмет головну увагу приділяє конкретній частині об'єкта, в середині якого ведеться науковий пошук.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як *загальне і часткове*. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага, оскільки предмет дослідження визначає тему контрольної роботи, визначеної на титульному аркуші як її назва.

Мета і задачі дослідження – необхідно сформулювати мету контрольної роботи і задачі, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Задачі, які ставляться в роботі, повинні відповідати цілям дослідження. Як правило, виходячи із завдань дослідження, будується структура роботи.

Методи дослідження – у вступі подають перелік використаних методів дослідження, які використовувались для досягнення поставленої в роботі мети. Слід перелічити використані методи дослідження, а саме: абстрагування, аналіз, синтез, індукція, дедукція, спостереження, узагальнення, порівняння, моделювання, формалізація, статистичні методи, але з посиланням на конкретні завдання, що виконувалися за допомогою цих методів, *наприклад: “У роботі використано... методи дослідження”*.

Структура та обсяг контрольної роботи – враховує всі структурні елементи контрольної роботи із зазначенням усього обсягу контрольної роботи. Перераховуються всі складові контрольної роботи, а саме: загальна

кількість додатків, таблиці, рисунки та кількість використаних джерел. Обсяг вступу повинен складати 2-3 сторінки.

Основна частина – автор послідовно та переконливо викладає факти, аргументи та докази, які він отримав в результаті проведених результатів розглянувши відповідний масив джерел та літератури. В теоретичному розділі автор курсової роботи розкриває тему свого дослідження вже на створених наукових матеріалах, а тому велику увагу необхідно приділити посиланням на використану літературу.

При використанні дослівних виписок, які в майбутньому в тексті роботи можуть стати цитатами, необхідно відноситися особливо обережно. Переписувати потрібно дослівно, включно з помилками і знаками пунктуації.

При цитуванні необхідно дотримуватися певних правил, а саме:

1. Цитата повинна бути дослівною;
2. Цитата не повинна бути довгою;
3. Цитата повинна подаватися у лапках і супроводжуватися посиланням на джерело у примітці;
4. Вилучення певних фрагментів, яке дозволяє уникнути довгого цитування, позначається три крапкою ...;
5. Пояснення, які розривають текст цитати, подаються у квадратних дужках - [];
6. Цитати, які є незавершеним реченням, граматично узгоджуються із авторським текстом.

Парфразовування (переказування), як правило, становить матеріал для більшої частини тексту курсової роботи. Це означає, що вже на етапі нотаток студент починає писати текст своєї праці. Слід прагнути передати думку автора як найближче до оригіналу з використанням власної лексики.

Висновки необхідно коротко підсумувати результати, які були отримані в процесі виконання роботи. Обов'язково висновки за змістом повинні відповідати поставленим завданням та меті у вступі контрольної роботи. Обсяг 2-3 сторінки.

Список використаних джерел розташовується після загальних висновків і містить бібліографічні описи використаних джерел. Список використаних джерел в контрольній (реферативній) роботі, свідчить про самостійність, творчість та професійний рівень володіння з науковою літературою студента під час написання обраної теми.

Список використаних джерел можна сформувати за одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- у хронологічному порядку.

Список використаних джерел повинен містити від 10 і більше найменувань (за останні 5 років).

Додатки – не є обов'язковим елементом, однак в додатках розміщується об'ємний фактичний матеріал, тобто таблиці, рисунки, діаграми, тощо, що підвищують рівень довіри до результатів роботи, свідчать про їх достовірність.

Обов'язково потрібно посилатися на додатки в текстовій частині роботи.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота викладається літературною мовою з використанням наукового стилю. Робота набирають на комп'ютері через 1,5 інтервали та друкується на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Обсяг контрольної роботи – 35 сторінок. Обсяг може відхилитися в межах не більше +/- 10%. При друкуванні контрольної роботи необхідно дотримуватися таких вимог:

1) Шрифт: Times New Roman, розмір кегля – 14, міжрядковий інтервал 1,5; масштаб 100%.

2) Берега полів: верхнє та нижнє – 20 мм, лівє – 30 мм, правє – 10 мм; абзацний відступ – 1,25.

Текст основної частини контрольної роботи поділяють на розділи. Заголовки структурних частин контрольної роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами з вирівнюванням по центру і виділенням жирним шрифтом, крапку в кінці не ставлять.

Кожну структурну частину контрольної роботи необхідно починати з нового аркушу.

Нумерація всіх сторінок структурних частин контрольної роботи подають арабськими цифрами без знака №.

Титульний аркуш контрольної роботи є першою сторінкою, але на титульному аркуші номер сторінки не ставиться, починаючи з другого аркуша номер проставляють у правому нижньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини роботи як зміст, вступ, висновки, перелік використаних джерел, додатки не мають порядкового номеру.

Розділи контрольної роботи потрібно нумерувати арабськими цифрами.

Ілюстративний матеріал – малюнки, графіки, схеми тощо слід розміщувати безпосередньо після першого посилання на нього в тексті.

ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНОЇ (РЕФЕРАТИВНОЇ) РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

1. Цивілізаційні виміри глобалізації
2. Протиріччя сучасного глобалізаційного процесу
3. Позитиви і негативи глобалізації
4. Характеристика ключових глобальних проблем розвитку
5. Суспільно-економічні глобальні проблеми
6. Суспільно-природні глобальні проблеми сучасності
7. Глобальні проблеми розвитку і забезпечення майбутнього людини
8. Глобалізаційні тенденції у науково-технологічній сфері
9. Глобалізація виробничих процесів
10. Тенденції посіндустріалізму і новітня поляризація світу
11. Глобальна інформатизація і економічний розвиток
12. Концепція «нової економіки»
13. Інтелектуальний ресурс глобального економічного поступу
14. Роль держави в глобальних умовах розвитку
15. Становлення глобальних регуляторних інститутів
16. Глобалізація кризових явищ і процесів
17. Економічні кризи в умовах глобалізації
18. Світові фінансові кризи, їх передумови та особливості в глобальних умовах
19. Проблема економічної безпеки в умовах глобалізації
20. Глобалізація і нові форми організації та управління
21. Передумови і можливі сценарії глобальних криз
22. Стан і проблеми транснаціоналізації української економіки
23. Сучасні інтеграційні угруповання країн
24. ТНК як провідні сили глобальних економічних трансформацій.
25. Міжнародні організації та їхня роль в становленні глобального світового порядку: Організація об'єднаних націй (ООН).
26. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації.
27. Ключові глобальні проблеми: екологічна проблема.
28. Ключові глобальні проблеми: демографічна проблема.
29. Ключові глобальні проблеми: продовольча проблема.
30. Ключові глобальні проблеми: паливно-сировинна проблема.
31. Транснаціональні та багатонаціональні корпорації, їх ознаки, еволюція, цілі та наслідки функціонування.
32. Організації НАТО та СОТ. Основні цілі.
33. Організації ОЕСР і МВФ. Основні цілі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білорус О.Г. Глобальна інтеграція і тенденції кризової еволюції світу / О.Г. Білорус // Економічний часопис – XXI. – 2010. – № № 7/8. – С. 3 – 9.
2. Буряк П. Ю. Європейська інтеграція та глобальні проблеми сучасності: навчальний посібник. – 2-е видання, доповнене. /П.Ю.Буряк, О.Г.Гупало. – К. : Хай-Тек Прес, 2008. – 352 с.
3. Глобалізація: Навч. посіб. / пер. з англ. В. Алексашина. – К.: Амадей, 2007. – 480 с.
4. Кальченко Т.В. Глобальна економіка: методологія системних досліджень: навч. посіб. / Т.В. Кальченко. – К.: КНЕУ, 2009. – 364 с.
5. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль II. Міжнародні ринки та форми міжнародної економічної взаємодії. Навчально-практичний посібник. – К. : Професіонал, 2008. – 559 с.
6. Мазурок П.П. Глобальна економіка: навч. посіб. /П.П. Мазурок, Б.М. Одягайло, В.В. Кулішов, О.М. Сазонец. – Львів : «Магнолія 2006», 2009. – 208 с.
7. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навч. посіб. / за ред. Ю.Г. Козака. – К. : ЦУЛ, 2009. – 356 с.
8. Ринейська Л.С. Глобальна економіка: Посібник для студентів всіх напрямів економічної підготовки галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво». – Полтава: ПолтНТУ, 2011. – 165 с
9. Семенов Г. А. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії і проблеми: навчальний посібник /Г.А.Семенов, М.О.Панкова, А.Г.Семенов. -3-ге вид., перероб. і доп.. -К.: Центр навчальної літератури, 2011. -231 с.
10. Соколенко С.І. Глобалізація і економіка України./ С.І.Соколенко. – К., 2010
11. Luard, E. The Globalization of Politics, London: Macmillan, 1990
12. O'Brien, R.; Williams, M., Global Political Economy: Evolution and Dynamics. 3 ed.; Palgrave Macmillan, 2010. - 496 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення титульного аркуша контрольної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ,
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ І ТУРИЗМУ**

Кафедри маркетингу, PR-технологій та логістики

**КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з навчальної дисципліни
«ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА»
на тему:**

« _____ »
_____»

Виконав здобувач вищої
освіти ступеня

_____ курсу, _____ групи

(ПБ)

Науковий керівник

Чернігів 20 __

Зразок змісту контрольної роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПРОЦЕС ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	5
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ШКОЛИ І НАПРЯМКИ ГЛОБАЛІСТИКИ.....	19
ВИСНОВКИ.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	35
ДОДАТКИ.....	39